

MARTÍNEZ I RODRÍGUEZ¹

Miquel Àngel Martínez publica aquest estudi sobre els magistrats que integren la Reial Audiència de Catalunya a la segona meitat del segle XVII, com ens diu el seu títol. És a dir, els anys posteriors a la Guerra dels Segadors, recuperades les institucions nacionals, fins poc abans d'iniciar-se l'altra guerra de successió. El doctor Pere Molas Ribalta prologa l'estudi i destaca la seva importància pel fet que constitueix un treball de conjunt, complet i sistemàtic d'aquella institució en el període referit.

Després d'una breu introducció, el primer capítol s'ocupa de la reorganització de la Reial Audiència un cop acabada la Guerra i en els seus diversos àmbits: el finançament (amb l'assignació dels drets de la Generalitat i de la bolla de determinades ciutats i d'altres dominis reials); el nomenament dels magistrats (els primers del nou període, competents i fidels a la monarquia) i els seus salaris; la provisió de les places destinades a altres ministres (agutzils, veguers, procuradors fiscals, escriptors, etc.), i el funcionament postbèl·lic de la Reial Audiència (segons les visites fetes per oficials del Consell d'Aragó els anys 1654 i 1677, que acreditaven els problemes i els conflictes que se suscitaven en el si de la institució).

El segon capítol de l'estudi analitza el sistema d'accés a la Reial Audiència, particularment pel que fa als jutges de cort. Martínez explica que, si bé l'elecció de jutge de cort era la via formal d'accés a la Reial Audiència (com a magistrat de les seves sales), a la pràctica molts juristes ho feien directament, sense tenir en compte les normes establertes a aquest efecte (el *cursus honorum*), i això constituïa una font de conflictes i tensions continus en tot el període temporal estudiat.

1. Barcelona, Fundació Noguera, 2006, col·l. «Estudis», núm. 33, 295 p.

En el tercer capítol l'autor es refereix als cancellers i els regents de la Cancelleria: el respectiu sistema d'accés a la Cancelleria i l'alta dignitat professional que implicava el nomenament d'un magistrat com a regent de la Cancelleria normalment en el darrer període de la seva vida professional.

El quart capítol tracta especialment dels magistrats de la Sala del Canceller, considerada la primera sala civil, i es refereix a la seva trajectòria familiar i personal, a les normes d'accés, als advocats fiscals patrimonials que hi prestaven els seus serveis i a les connexions familiars i socials dels seus integrants.

El capítol cinquè, per la seva banda, s'ocupa dels magistrats de la Sala del Regent, de la qual considera els mateixos punts que en l'apartat anterior. I el mateix fa l'autor respecte de la Sala Tercera i els seus oïdors, amb una major intervenció política.

L'autor completa el seu exhaustiu estudi amb unes succintes conclusions que incideixen en el fracàs de les mesures adoptades per al redreçament de la Reial Audiència de Catalunya i en els continus conflictes que se suscitaven en el seu si. El treball també permet conèixer a fons el personal que exercia els diversos oficis d'aquesta institució en el període en el qual l'autor se centra. De fet, el treball es desenvolupa a partir dels nombrosos expedients personals, protocols notariais i consultes que Martínez ha examinat i estudiat de manera detallada i acurada.

El llibre també recull en un apèndix els noms dels jutges de cort i oïdors de les tres sales de la Reial Audiència entre els anys 1652 i 1700, un apartat que enriqueix l'obra i que va acompanyat de la bibliografia utilitzada per Martínez.

En definitiva, es tracta d'un estudi ben elaborat, amb profusió de dades, que ofereix un complet examen de la nostra institució, especialment des del vessant social. Una obra que, com expressa el seu prologuista, «és una baula més en la cadena d'estudis sobre la història social de les institucions» catalanes, amb els defectes i els conflictes propis del marc institucional i polític del Principat de la segona meitat del segle XVII.

Josep Serrano Daura
Universitat Internacional de Catalunya